

LBRIS

We know
books

Conf. univ. dr. Vasile Nemeș

Universitatea „Nicolae Titulescu”, București

Drept comercial

Ediția a 5-a revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu
2023

**CAPITOLUL I. NOȚIUNI INTRODUCATIVE PRIVIND DREPTUL
COMERCIAL**

COMERCIAL	1
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și obiectul dreptului comercial</i>	1
§1. Noțiunea dreptului comercial	1
§2. Obiectul dreptului comercial	2
2.1. Noțiuni	2
2.2. Obiectul dreptului comercial în actuala reglementare	3
<i>Secțiunea a 2-a. Autonomia dreptului comercial</i>	5
§1. Noțiuni introductive	5
§2. Argumentele în favoarea unității dreptului privat	5
§3. Argumentele în favoarea autonomiei dreptului comercial	6
3.1. Enumerare	6
3.2. Autonomia dreptului comercial în actuala reglementare	7
3.3. Dreptul comercial ca subramură de drept și ca disciplină juridică	8
<i>Secțiunea a 3-a. Corelația dreptului comercial cu alte ramuri de drept</i>	11
§1. Precizări prealabile	11
§2. Corelația dreptului comercial cu dreptul civil	11
§3. Corelația dreptului comercial cu dreptul procesual civil	12
§4. Corelația dreptului comercial cu dreptul comerțului internațional	12
§5. Corelația dreptului comercial cu dreptul administrativ	12
§6. Corelația dreptului comercial cu dreptul fiscal	13
§7. Corelația dreptului comercial cu dreptul penal	13
<i>Secțiunea a 4-a. Izvoarele dreptului comercial</i>	13

**CAPITOLUL II. ÎNTEPRINDEREA COMERCIALĂ – FORMĂ
JURIDICĂ A DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚII COMERCIALE**

JURIDICĂ A DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚII COMERCIALE	16
<i>Secțiunea 1. Câteva aspecte privind actele și faptele comerciale în reglementarea Codului comercial</i>	16
<i>Secțiunea a 2-a. Întreprinderea – principala formă a desfășurării activității comerciale</i>	18
§1. Întreprinderea comercială	21
§2. Întreprinderea civilă (necomercială)	22

**CAPITOLUL III. PROFESIONIȘTII COMERCIANȚI, TITULARI AI
ÎNTEPRINDERILOR COMERCIALE**

ÎNTEPRINDERILOR COMERCIALE	24
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de profesionist comerciant</i>	24
§1. Delimitarea noțiunii de comerciant	24
§2. Interesul practic al noțiunii de profesionist comerciant	26
<i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de comercianți</i>	27
§1. Comercianții persoane fizice – profesioniști, titulari ai unor întreprinderi comerciale	28
1.1. Regimul juridic al activității desfășurate de către profesioniștii comercianți persoane fizice	28

1.2. Formele de desfășurare a activității economice de către persoanele fizice	29
1.2.1. Persoana fizică autorizată	29
1.2.2. Persoana fizică, titular al unei întreprinderi individuale	31
1.2.3. Persoana fizică în calitate de membru al unei întreprinderi familiale	32
1.3. Condițiile desfășurării activității comerciale de către persoanele fizice	34
1.3.1. Capacitatea	34
1.3.2. Sediul profesional	36
1.3.3. Înregistrarea și autorizarea	36
1.3.4. Ținerea contabilității	36
§2. Comercianții persoane juridice – profesioniști, titulari ai unor întreprinderi comerciale	37
2.1. Societățile reglementate de Legea nr. 31/1990	37
2.2. Regiile autonome	37
2.3. Societățile cooperative	37
2.4. Cooperativele agricole	38
2.5. Cooperativele de credit	38
2.6. Grupurile de interes economic	39
2.7. Societățile europene	39
2.8. Societățile cooperative europene	40
<i>Secțiunea a 3-a. Restricțiile privind desfășurarea activității comerciale</i>	40
§1. Incompatibilități	40
§2. Decăderi și interdicții	41
§3. Licențe	41
§4. Avize și acorduri	42
<i>Secțiunea a 4-a. Obligațiile comercianților</i>	42
§1. Publicitatea prin registrul comerțului	43
1.1. Noțiuni și reglementare	43
1.2. Unele aspecte privind organizarea și funcționarea registrului comerțului	43
1.3. Oficiile registrului comerțului	44
1.4. Sistemul de interconectare a registrelor comerțului din statele membre ale Uniunii Europene	45
1.5. Scopul publicității prin registrul comerțului	45
1.6. Caracterul de serviciu public al registrului comerțului	46
1.7. Categoriile de comercianți supuși obligației de publicitate prin registrul comerțului	47
1.8. Înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților	47
1.8.1. Înregistrarea profesioniștilor comercianți persoane fizice	48
1.8.2. Înmatricularea profesioniștilor persoane juridice	48
1.9. Soluționarea cererii privind înregistrarea în registrul comerțului	49
1.10. Autorizarea funcționării profesioniștilor comercianți	50

1.11. Atribuirea codului unic de înregistrare și înregistrarea fiscală a profesioniștilor care au obligația înregistrării în registrul comerțului	51
1.12. Înregistrarea mențiunilor în registrul comerțului	51
1.13. Plângerile împotriva încheierilor registratorului de registrul comerțului	53
1.14. Efectele înregistrărilor/înscrierilor în registrul comerțului	54
§2. Obligația organizării și ținerii contabilității	54
2.1. Persoanele obligate să țină contabilitatea	55
2.2. Registrele de contabilitate	55
2.2.1. Registrul-jurnal	55
2.2.2. Registrul-inventar	56
2.2.3. Registrul cartea mare	56
2.3. Situațiile financiare	56
2.4. Consecințele nerespectării obligației de organizare și ținere a contabilității	57
§3. Exercițarea comerțului în limitele concurenței licite și cu respectarea regulilor privind protecția consumatorului	57
3.1. Protecția împotriva practicilor anticoncurențiale și a concentrărilor economice	57
3.2. Protecția împotriva practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii	58
CAPITOLUL IV. FONDUL DE COMERȚ	60
<i>Secțiunea 1. Noțiuni și delimitare</i>	60
§1. Noțiuni	60
1.1. Reglementare	60
1.2. Interesul practic privind regimului juridic al fondului de comerț	61
§2. Delimitarea fondului de comerț	61
2.1. Fondul de comerț și patrimoniul	61
2.2. Fondul de comerț și întreprinderea	62
2.3. Fondul de comerț și imobilul în care se desfășoară activitatea comercială	62
§3. Natura juridică a fondului de comerț	63
3.1. Teorii privind natura juridică a fondului de comerț	63
3.2. Natura juridică a fondului de comerț în contextul reglementărilor actuale	64
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele fondului de comerț</i>	64
Subsecțiunea 1. Elementele corporale ale fondului de comerț	65
§1. Firma	65
1.1. Definiție	65
1.2. Conținutul firmei	65
1.2.1. Firma comerciantului persoană fizică	65
1.2.2. Firma societății reglementate de Legea nr. 31/1990	66
1.3. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească firma	67
1.3.1. Noutatea	67
1.3.2. Disponibilitatea și caracterul distinctiv	67
1.4. Regimul juridic al firmei	68

§2. Emblema _____	69
§3. Clientela și vadul comercial _____	70
3.1. Definiție și particularități _____	70
3.2. Regimul juridic al clientelei și vadului comercial _____	70
§4. Drepturile de proprietate industrială _____	71
§5. Drepturile de autor _____	71
Subsecțiunea a 2-a. Elementele corporale ale fondului de comerț _____	71
§1. Bunurile imobile _____	72
§2. Bunurile mobile corporale _____	72
<i>Secțiunea a 3-a. Protecția fondului de comerț _____</i>	<i>72</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Actele juridice privind fondul de comerț _____</i>	<i>73</i>
§1. Vânzarea fondului de comerț _____	73
§2. Transmiterea fondului de comerț ca aport în societatea comercială _____	74
§3. Locațiunea fondului de comerț _____	74
§4. Uzufuctul fondului de comerț _____	75
§5. Garanția reală mobilă asupra fondului de comerț _____	75
5.1. Ipoteca mobilă _____	75
5.2. Gajul _____	76
CAPITOLUL V. AUXILIARII COMERCIANȚILOR _____	77
<i>Secțiunea 1. Noțiuni și categorii _____</i>	<i>77</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Reprezentanții comercianților _____</i>	<i>78</i>
§1. Noțiuni și reglementare _____	78
§2. Categoriile reprezentării _____	78
§3. Părțile contractului de reprezentare/reprezentării _____	79
3.1. Capacitatea părților _____	79
3.2. Consimțământul părților _____	79
3.3. Buna-credință _____	80
3.4. Forma împuternicirii de a reprezenta _____	80
§4. Condițiile reprezentării _____	80
4.1. Existența împuternicirii de reprezentare _____	81
4.2. Intenția de a reprezenta _____	81
4.3. Voința valabilă de a reprezenta _____	81
§5. Efectele reprezentării _____	81
5.1. Efectele în raporturile dintre reprezentat și terț _____	81
5.2. Efectele față de reprezentant _____	82
5.2.1. Nearătarea calității de reprezentant _____	82
5.2.2. Lipsa sau depășirea puterii de reprezentare _____	82
§6. Anularea actelor juridice încheiate de către reprezentant cu terțul _____	83
6.1. Conflictul de interese _____	84
6.2. Contractul cu sine însuși și dubla reprezentare _____	84
§7. Încetarea reprezentării _____	84
<i>Secțiunea a 3-a. Mandatarii comercianților _____</i>	<i>85</i>
§1. Definiție și reglementare _____	85
§2. Forma mandatului _____	85
§3. Puterile mandatarului _____	86
§4. Obligațiile părților _____	86

4.1. Obligațiile mandatarului	86
4.1.1. Executarea mandatului	87
4.1.2. Obligația de a da socoteală	87
4.1.3. Plata dobânzilor la sumele datorate	87
4.1.4. Luarea măsurilor de conservare a bunurilor mandantului	87
4.2. Obligațiile mandantului	88
4.2.1. Punerea la dispoziția mandatarului a mijloacelor și sumelor de bani necesare executării mandatului	88
4.2.2. Despăgubirea mandatarului	88
4.2.3. Remunerarea mandatarului	88
§5. Înțetarea calității de mandatar	89
<i>Secțiunea a 4-a. Comisionarii</i>	89
<i>Secțiunea a 5-a. Intermediarii</i>	90
<i>Secțiunea a 6-a. Agenții comerciali</i>	91
CAPITOLUL VI. SOCIETĂȚILE COMERCIALE	92
Subcapitolul I. Regulile comune aplicabile societăților reglementate de Legea nr. 31/1990	92
<i>Secțiunea 1. Noțiunea societăților comerciale</i>	92
§1. Definiția societății reglementate de Legea nr. 31/1990	92
§2. Delimitarea societății comerciale de societatea civilă	94
§3. Reglementarea juridică a societăților cu personalitate juridică	96
3.1. Reglementarea națională a societăților comerciale	96
3.2. Corelația legislativă a normelor cuprinse în Codul civil cu cele din Legea nr. 31/1990 în materia societăților comerciale	97
3.3. Reglementările Uniunii Europene	98
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele specifice ale contractului de societate, care stau la baza societății comerciale</i>	100
§1. Aporturile asociaților	101
1.1. Noțiunea și reglementarea aporturilor asociaților	101
1.1.1. Aportul în numerar	101
1.1.2. Aportul în natură	102
1.1.2.1. Noțiune și reglementare	102
1.1.2.2. Evaluarea bunurilor subscrise ca aporturi	103
1.1.2.3. Aporturile în creanțe	104
1.1.3. Aportul în industrie (prestații și cunoștințe specifice)	105
1.1.4. Obligația de a constitui aportul și executarea ei	105
1.1.5. Consecințele juridice ale neexecutării obligației privind aportul	105
1.2. Capitalul social și patrimoniul societății	106
1.2.1. Capitalul social	106
1.2.1.1. Limita capitalului social	107
1.2.1.2. Caracteristicile capitalului social	108
1.2.2. Patrimoniul societății	109
1.2.2.1. Noțiunea de patrimoniu al societății și deosebirea de capitalul social	109

1.2.2.2. Regimul juridic al bunurilor aduse cu titlu de aport _____	109
§2. Intenția asociațiilor de a colabora la desfășurarea activității societății (<i>affectio societatis</i>) _____	110
2.1. Noțiuni _____	110
2.2. Principalele consecințe ale colaborării asociațiilor la desfășurarea activității societății comerciale _____	110
§3. Realizarea și împărțirea profitului _____	111
3.1. Precizări prealabile _____	111
3.2. Noțiunea de profit _____	112
3.3. Condițiile de repartizare a profitului _____	113
3.4. Criteriile de împărțire a profitului _____	114
3.5. Plata dividendelor _____	115
3.6. Situația juridică a dividendelor în caz de cesiune a fracțiunilor capitalului social _____	116
<i>Secțiunea a 3-a. Formele societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 și clasificarea lor</i> _____	116
§1. Formele societății reglementate de Legea nr. 31/1990 _____	116
§2. Clasificarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 _____	118
2.1. Criteriul naturii societății _____	118
2.2. Criteriul întinderii răspunderii asociaților _____	119
2.3. Criteriul împărțirii capitalului social _____	119
2.4. Criteriul emiterii unor titluri de valoare _____	119
<i>Secțiunea a 4-a. Constituirea societăților comerciale</i> _____	120
Subsecțiunea 1. Actele constitutive ale societății comerciale _____	120
§1. Noțiuni generale _____	120
§2. Contractul de societate _____	121
2.1. Condițiile de fond ale contractului de societate _____	121
2.1.1. Analiza condițiilor de fond ale contractului de societate _____	121
2.1.1.1. Consimțământul asociaților _____	121
2.1.1.2. Capacitatea părților _____	124
2.1.1.3. Obiectul contractului _____	125
2.1.1.4. Cauza contractului de societate _____	126
2.1.2. Consecințele nerespectării condițiilor de fond ale contractului de societate _____	126
2.2. Condițiile de formă ale contractului de societate _____	127
2.2.1. Analiza condițiilor de formă ale contractului de societate _____	127
2.2.1.1. Forma înscrisului sub semnătură privată a contractului de societate _____	127
2.2.1.2. Forma autentică a contractului de societate _____	127
2.2.2. Consecințele nerespectării condițiilor de formă ale actului constitutiv _____	127
2.3. Cuprinsul contractului de societate _____	128
2.3.1. Clauzele de identificare a părților _____	128
2.3.2. Clauzele privind identificarea viitoarei societăți _____	129
2.3.3. Clauzele privind caracteristicile societății _____	129
2.3.3.1. Obiectul de activitate al societății _____	129

2.3.3.2. Durata societății	129
2.3.3.3. Capitalul social	130
2.3.4. Clauze privind modul de adoptare a hotărârilor adunării generale	131
2.3.5. Clauzele privind conducerea și administrarea societății	132
2.3.6. Clauzele privind drepturile și obligațiile asociaților	132
2.3.7. Clauzele privind sediile secundare ale societății	132
2.3.8. Clauzele privind dizolvarea și lichidarea societății	133
§3. Statutul societății	133
3.1. Condițiile de validitate ale statutului societății	133
3.2. Cuprinsul statutului societății	133
Subsecțiunea a 2-a. Formalitățile necesare constituirii societăților comerciale	134
§1. Întocmirea actelor constitutive	134
1.1. Precizări prealabile	134
1.2. Efectele întocmirii actelor constitutive asupra viitoarei societăți	135
§2. Înmatricularea și autorizarea funcționării societății	135
2.1. Cererea de înmatriculare a societății	135
2.2. Soluționarea cererii de înmatriculare a societății comerciale	136
2.3. Soluțiile pronunțate	136
2.3.1. Admiterea cererii de înmatriculare a societății	136
2.3.2. Autorizarea funcționării societății comerciale	137
2.3.3. Respingerea cererii	138
2.4. Certificatul de înregistrare	138
§3. Publicitatea privind constituirea societății și înscrierea fiscală a societății	139
3.1. Publicitatea privind constituirea societății	139
3.2. Înscrierea fiscală a societății	139
Subsecțiunea a 3-a. Regimul actelor juridice încheiate în cursul constituirii societății	139
Subsecțiunea a 4-a. Consecințele încălcării cerințelor legale de constituire a societății comerciale	140
§1. Neînregistrarea societății	141
§2. Neregularitățile constatate de către registratorul de registrul comerțului cu ocazia soluționării cererii de înregistrare	141
§3. Consecințele neregularităților constatate după înregistrarea societății	142
3.1. Acțiunea în regularizare a societății	142
3.2. Acțiunea în anularea societății	143
3.3. Concursul între acțiunea în regularizare și acțiunea în anularea societății	145
§4. Efectele nerespectării cerințelor legale privind publicitatea constituirii societății	145
Subsecțiunea a 5-a. Înființarea sucursalelor și filialelor societăților comerciale	146
§1. Regimul juridic al sucursalelor și filialelor	146

§2. Sucursala	147
2.1. Condițiile necesare înființării sucursalelor	147
2.1.1. Noțiuni și reglementare	147
2.1.2. Înregistrarea sucursalei societăților comerciale cu sediul în România	148
2.1.3. Înregistrarea sucursalei societăților comerciale cu sediul în străinătate	149
§3. Filiala	151
Subsecțiunea a 6-a. Personalitatea juridică a societății comerciale	151
§1. Atributele de identificare ale societății comerciale	152
1.1. Firma societății	152
1.2. Sediul societății	153
1.3. Naționalitatea societății	153
§2. Voința societății reglementate de Legea nr. 31/1990	154
§3. Capacitatea juridică a societății comerciale	154
§4. Patrimoniul societății	155
§5. Consecințele juridice ale calității de persoană juridică a societății comerciale	156
5.1. Dreptul societății de a participa în nume propriu la raporturile juridice	157
5.2. Răspunderea societății pentru obligațiile sociale	157
5.3. Dreptul societății de a sta în judecată ca reclamantă sau pârâtă	157
<i>Secțiunea a 5-a. Funcționarea societăților comerciale</i>	158
Subsecțiunea 1. Adunarea generală	159
§1. Categoriile de adunări generale	159
1.1. Adunarea generală ordinară a asociațiilor	159
1.1.1. Atribuțiile adunării generale ordinare	159
1.1.2. Condiții de cvorum și majoritate ale adunării generale ordinare	160
1.2. Adunarea generală extraordinară	160
1.2.1. Atribuțiile adunării generale extraordinare	160
1.2.2. Condiții de cvorum și majoritate	161
§2. Convocarea adunării generale	162
2.1. Precizări prealabile	162
2.2. Conținutul convocării	164
2.3. Comunicarea convocării	165
§3. Ședința adunării generale	166
3.1. Condiții de participare a asociațiilor la adunările generale	166
3.2. Desfășurarea ședinței	166
3.3. Dreptul de vot și exercitarea lui	167
3.4. Adoptarea hotărârilor	168
3.5. Procesul-verbal al adunării generale	169
§4. Hotărârile adunărilor generale	169
4.1. Precizări prealabile	169
4.2. Obligativitatea hotărârilor	169
4.3. Publicitatea privind hotărârile	169
4.4. Anularea hotărârilor adunării generale	170

Subsecțiunea a 2-a. Administrarea și conducerea societății comerciale	171
§1. Precizări prealabile	171
§2. Statutul juridic al administratorilor	172
2.1. Calitatea de administrator	172
2.2. Condițiile cerute pentru numirea administratorului	173
2.2.1. Capacitatea administratorului	173
2.2.2. Onorabilitatea administratorului	173
2.2.3. Cumulul de funcții	175
2.3. Desemnarea administratorilor societății	176
2.4. Publicarea numirii administratorilor	176
2.5. Durata funcției de administrator	177
2.6. Remunerarea administratorilor	178
2.7. Natura juridică a raporturilor dintre administrator și societate	179
2.8. Obligațiile administratorilor	179
2.9. Puterile administratorilor	180
2.10. Încetarea funcției de administrator	182
2.10.1. Revocarea administratorului	182
2.10.2. Renunțarea administratorului	183
§3. Unele reguli speciale privind pluralitatea administratorilor	183
§4. Răspunderea administratorilor	183
4.1. Răspunderea civilă a administratorilor	184
4.1.1. Cazuri de răspundere solidară a administratorilor	184
4.1.2. Condițiile răspunderii	185
4.1.3. Acțiunea în răspundere	185
4.2. Răspunderea penală a administratorilor	187
Subsecțiunea a 3-a. Controlul gestiunilor societăților comerciale	187
§1. Cenzorii societății	187
1.1. Noțiune și desemnare	187
1.2. Competențele (atribuțiile) cenzorilor	188
1.3. Modul de lucru al cenzorilor	189
1.4. Încetarea calității de cenzor	189
1.5. Răspunderea cenzorilor	189
§2. Auditorii financiari	190
2.1. Noțiune și reglementare	190
2.2. Desemnarea auditorului financiar	190
2.3. Atribuțiile auditorului financiar	190
2.4. Răspunderea și încetarea calității de auditor financiar	191
<i>Secțiunea a 6-a. Modificarea societăților comerciale</i>	191
Subsecțiunea 1. Condițiile generale ale modificării actului constitutiv al societății	191
§1. Căile (modalitățile) de modificare a actului constitutiv	191
§2. Forma actului de modificare a actului constitutiv	193
§3. Înregistrarea și publicarea actului modificator	193
§4. Dreptul de opoziție	193
§5. Dreptul asociaților de a se retrage din societate	194
5.1. Retragerea asociaților din societatea pe acțiuni și societatea în comandită pe acțiuni	194

5.2. Retragera asocițiilor din societățile de persoane și societatea cu răspundere limitată _____	195
Subsecțiunea a 2-a. Principalele cazuri de modificare a societății comerciale _____	195
§1. Majorarea capitalului social _____	195
1.1. Necesitatea majorării capitalului societății comerciale _____	195
1.2. Condițiile speciale ale majorării capitalului social _____	196
1.3. Modalitățile și procedeele de majorare a capitalului social _____	196
1.3.1. Majorarea capitalului social prin noi aporturi _____	197
1.3.1.1. Emisiunea de acțiuni _____	197
1.3.1.2. Majorarea valorii nominale a acțiunilor existente _____	197
1.3.1.3. Capitalul social autorizat _____	198
1.3.2. Majorarea capitalului social fără noi aporturi _____	199
1.3.2.1. Majorarea capitalului social prin încorporarea rezervelor _____	199
1.3.2.2. Majorarea capitalului social prin încorporarea profitului sau a primelor de emisiune _____	200
1.3.2.3. Majorarea capitalului social prin compensarea creanțelor asupra societății cu acțiuni ale acesteia _____	200
§2. Reducerea capitalului social _____	201
2.1. Precizări prealabile _____	201
2.2. Procedeele folosite pentru reducerea capitalului social _____	201
2.3. Condițiile pentru reducerea capitalului social _____	202
2.4. Dreptul de opoziție _____	202
§3. Prolungirea duratei societății _____	203
3.1. Condițiile cerute pentru prelungirea duratei societății _____	203
3.2. Dreptul de opoziție la prelungirea duratei societății _____	203
§4. Fuziunea și divizarea societăților _____	204
4.1. Definiția și formele fuziunii și divizării _____	204
4.2. Condițiile fuziunii și divizării societăților _____	206
4.3. Etapele realizării operațiunii de fuziune sau divizare _____	206
4.3.1. Întocmirea proiectului de fuziune sau de divizare _____	206
4.3.2. Avizarea și publicarea proiectului de fuziune sau de divizare _____	207
4.3.3. Opoziția asupra proiectului de fuziune sau divizare _____	207
4.3.4. Informarea asociaților asupra fuziunii sau divizării _____	209
4.3.5. Adoptarea hotărârii adunării generale a acționarilor asupra acestor acțiuni _____	211
4.4. Efectele fuziunii sau divizării _____	213
4.5. Data de la care fuziunea și divizarea produce efecte _____	214
4.6. Nulitatea fuziunii sau divizării _____	214
4.7. Fuziunea transfrontalieră _____	215
4.7.1. Noțiune și reglementare _____	215
4.7.2. Domeniul de aplicare al fuziunii transfrontaliere _____	216
4.7.3. Etapele fuziunii transfrontaliere _____	217
4.7.3.1. Întocmirea proiectului de fuziune și obligația de informare a asociaților și angajaților _____	217
4.7.3.2. Examinarea proiectului de fuziune de către un expert independent _____	219

4.7.3.3. Aprobarea fuziunii în cadrul adunării generale a asociațiilor	220
4.7.4. Dreptul de retragere al asociațiilor ce nu au votat în favoarea hotărârii adunării generale prin care a fost aprobată fuziunea	220
4.7.5. Protecția drepturilor creditorilor	221
4.7.6. Protecția acordată angajaților	222
4.7.7. Competența de verificare a legalității fuziunii transfrontaliere	222
4.7.8. Producerea efectelor fuziunii transfrontaliere	223
4.7.9. Desființarea fuziunii transfrontaliere	223
4.7.10. Transformarea și divizarea transfrontalieră	224
4.7.10.1. Transformarea transfrontalieră	224
4.7.10.2. Divizarea transfrontalieră	225
§5. Schimbarea formei juridice a societății reglementate de Legea nr. 31/1990	226
<i>Secțiunea a 7-a. Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale</i>	227
Subsecțiunea 1. Noțiuni introductive	227
Subsecțiunea a 2-a. Dizolvarea societăților comerciale	227
§1. Cauzele generale de dizolvare a societății reglementate de Legea nr. 31/1990	228
1.1. Trecerea timpului stabilit pentru durata societății	228
1.2. Imposibilitatea realizării obiectului de activitate sau realizarea acestuia	228
1.3. Declararea nulității societății	229
1.4. Hotărârea adunării asociațiilor	229
1.5. Hotărârea tribunalului	230
1.6. Falimentul societății	231
1.7. Cazurile de dizolvare reglementate de art. 237-237 ² din Legea nr. 31/1990	231
1.7.1. Lipsa organelor statutare ale societății sau imposibilitatea întrunirii acestora	231
1.7.2. Lipsa acționarilor/asociațiilor care au dispărut ori nu au domiciliul cunoscut ori reședința cunoscută	231
1.7.3. Neîndeplinirea condițiilor referitoare la sediul social	231
1.7.4. Încetarea activității societății sau rămânerea în starea de inactivitate temporară	232
1.7.5. Necompletarea capitalului social în condițiile legii	233
§2. Căile dizolvării societății reglementate de Legea nr. 31/1990	233
2.1. Dizolvarea de drept a societății	233
2.2. Dizolvarea societății prin voința asociațiilor	234
2.3. Dizolvarea societății pe cale judecătorească	234
§3. Efectele dizolvării societății reglementate de Legea nr. 31/1990	236
3.1. Deschiderea procedurii lichidării	236
3.2. Interdicția unor operațiuni comerciale noi	236
Subsecțiunea a 3-a. Lichidarea societăților comerciale	237
§1. Principiile generale ale lichidării societăților	237
1.1. Personalitatea juridică a societății subzistă pentru nevoile lichidării	237

1.2. Lichidarea societății se face în interesul asociațiilor	238
1.3. Lichidarea societății este obligatorie, iar nu facultativă	238
§2. Modificările produse de trecerea la faza de lichidare a societății	238
2.1. Modificarea obiectului și scopului societății	239
2.2. Înlocuirea organelor de administrare și conducere ale societății cu lichidatorii	239
2.3. Predarea gestiunii societății	239
§3. Statutul lichidatorilor	240
3.1. Calitatea de lichidator	240
3.2. Desemnarea lichidatorilor	240
3.3. Natura juridică a funcției de lichidator	241
3.4. Atribuțiile lichidatorilor	241
§4. Lichidarea activului și pasivului societății comerciale	241
4.1. Lichidarea activului societății	242
4.2. Lichidarea pasivului societății	243
§5. Drepturile asociațiilor convenite din lichidarea societății	243
5.1. Precizări prealabile	243
5.2. Întocmirea situației financiare finale și repartizarea activului net între asociați	244
5.3. Partajul bunurilor societății între asociați	244
§6. Închiderea lichidării societății comerciale	245
6.1. Radierea societății din registrul comerțului	245
6.2. Depunerea registrelor societății pentru păstrare	246
6.3. Răspunderea pentru plata creanțelor creditorilor sociali după lichidarea societății	246

Subcapitolul II. Regulile speciale aplicabile fiecărei forme de societate reglementate de Legea nr. 31/1990 **247**

<i>Secțiunea 1. Societatea în nume colectiv</i>	248
Subsecțiunea 1. Noțiunea și caracterele societății în nume colectiv	248
Subsecțiunea a 2-a. Constituirea societății în nume colectiv	248
Subsecțiunea a 3-a. Funcționarea societății în nume colectiv	249
§1. Deliberările și deciziile asociaților	249
§2. Administrarea societății în nume colectiv	249
§3. Controlul gestiunii societății	249
Subsecțiunea a 4-a. Dizolvarea și lichidarea societății în nume colectiv	250
<i>Secțiunea a 2-a. Societatea în comandită simplă</i>	250
Subsecțiunea 1. Noțiunea și caracterele societății în comandită simplă	250
Subsecțiunea a 2-a. Constituirea societății în comandită simplă	251
Subsecțiunea a 3-a. Funcționarea societății în comandită simplă	251
Subsecțiunea a 4-a. Dizolvarea și lichidarea societății în comandită simplă	252
<i>Secțiunea a 3-a. Societatea pe acțiuni</i>	252
Subsecțiunea 1. Noțiunea și caracteristicile societății pe acțiuni	252
Subsecțiunea a 2-a. Constituirea societății pe acțiuni	253
§1. Actele constitutive ale societății pe acțiuni	253
§2. Modalitățile de constituire a societății pe acțiuni	254

2.1. Constituirea simultană a societății pe acțiuni	254
2.2. Constituirea continuată sau prin subscripție publică	
a societății pe acțiuni	254
2.2.1. Prospectul de emisiune a acțiunilor	254
2.2.2. Subscrierea acțiunilor	255
2.2.3. Validarea subscripției și aprobarea actelor constitutive ale societății pe acțiuni de către adunarea constitutivă	256
2.2.4. Adunarea constitutivă	256
2.2.5. Drepturile și obligațiile fondatorilor	257
§3. Formalitățile necesare constituirii societății pe acțiuni	258
Subsecțiunea a 3-a. Funcționarea societății pe acțiuni	258
§1. Acțiunile emise de societate	258
1.1. Noțiunea și caracteristicile acțiunilor	258
1.2. Categoriile de acțiuni	259
1.2.1. Acțiunile ordinare	259
1.2.2. Acțiunile preferențiale	259
1.2.3. Conversia acțiunilor	260
1.3. Conținutul acțiunii	260
1.4. Drepturile și obligațiile acționarilor	260
1.4.1. Drepturile acționarilor	260
1.4.2. Obligațiile acționarilor	261
1.5. Transmiterea acțiunilor	261
1.6. Dobândirea de către societate a propriilor acțiuni	262
1.6.1. Restricții	262
1.6.2. Acțiunile ce pot fi dobândite de societate fără restricții	263
1.6.3. Regimul juridic al acțiunilor dobândite de către societate în condițiile art. 103 ¹ și art. 104 din Legea nr. 31/1990	263
1.7. Ipotecarea acțiunilor	263
§2. Adunarea generală a acționarilor	264
2.1. Categoriile de adunări generale	264
2.1.1. Adunarea generală ordinară	264
2.1.1.1. Atribuții	264
2.1.1.2. Condițiile de cvorum și majoritate pentru adoptarea hotărârilor	265
2.1.2. Adunarea generală extraordinară	265
2.1.2.1. Atribuții	265
2.1.2.2. Condițiile de cvorum și majoritate pentru adoptarea hotărârilor	266
2.1.3. Adunarea specială	266
2.2. Convocarea adunării generale	267
2.2.1. Inițiativa convocării adunării generale	267
2.2.2. Conținutul și comunicarea convocării	267
2.3. Ședința adunării generale	269
2.3.1. Desfășurarea ședinței	269
2.3.2. Dreptul de vot și exercitarea lui	269
2.3.3. Adoptarea hotărârilor	270

2.3.4. Consemnarea hotărârilor	270
2.4. Obligativitatea, publicitatea și anularea hotărârilor adunărilor generale	270
2.4.1. Obligativitatea hotărârilor	270
2.4.2. Publicitatea hotărârilor	270
2.4.3. Anularea hotărârilor	270
2.4.4. Retragera acționarilor din societate	271
§3. Administrarea și conducerea societății pe acțiuni	272
3.1. Sistemul unitar de administrare și conducere a societății pe acțiuni	272
3.1.1. Consiliul de administrație	272
3.1.1.1. Componenta consiliului de administrație	272
3.1.1.2. Atribuțiile consiliului de administrație	273
3.1.1.3. Funcționarea consiliului de administrație	274
3.1.1.4. Comitetele consultative ale consiliului de administrație	275
3.1.2. Directorii societății	275
3.1.2.1. Condițiile dobândirii calității de director al societății	275
3.1.2.2. Durata mandatului de director	276
3.1.2.3. Remunerarea directorilor	276
3.1.2.4. Atribuțiile directorilor	276
3.1.2.5. Natura juridică a raporturilor dintre directori și societate	276
3.2. Sistemul dualist de administrare și conducere a societății	276
3.2.1. Precizări prealabile	276
3.2.2. Directoratul	277
3.2.2.1. Componenta directoratului	277
3.2.2.2. Calitatea de membru al directoratului	277
3.2.2.3. Desemnarea membrilor directoratului	277
3.2.2.4. Atribuțiile directoratului	277
3.2.2.5. Funcționarea directoratului	278
3.2.2.6. Natura juridică a raporturilor dintre membrii directoratului și societate	278
3.2.3. Consiliul de supraveghere	279
3.2.3.1. Calitatea de membru al consiliului de supraveghere	279
3.2.3.2. Atribuțiile consiliului de supraveghere	279
3.2.3.3. Funcționarea consiliului de supraveghere	279
3.2.3.4. Natura juridică a raporturilor dintre membrii consiliului de supraveghere și societate	280
3.2.3.5. Comitetele consultative ale consiliului de supraveghere	280
§4. Controlul gestiunii societății	281
4.1. Cenzorii societății	281
4.2. Auditorul financiar	282
§5. Obligațiunile emise de societatea pe acțiuni	282
5.1. Precizări prealabile	282
5.2. Definiție și categorii	282

5.3. Procedura emiterii și subscrierii obligațiunilor	282
5.4. Transmiterea obligațiunilor	283
5.5. Adunarea generală a obligatorilor	283
§6. Registrele societății pe acțiuni	284
§7. Fondurile de rezervă ale societății pe acțiuni	284
Subsecțiunea a 4-a. Dizolvarea și lichidarea societății pe acțiuni	285
<i>Secțiunea a 4-a. Societatea în comandită pe acțiuni</i>	285
<i>Secțiunea a 5-a. Societatea cu răspundere limitată</i>	286
Subsecțiunea 1. Noțiunea și caracterele societății cu răspundere limitată	286
Subsecțiunea a 2-a. Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic	286
Subsecțiunea a 3-a. Constituirea societății cu răspundere limitată	288
§1. Contractul de societate	288
§2. Statutul societății	289
§3. Formalitățile necesare constituirii societății	289
Subsecțiunea a 4-a. Funcționarea societății cu răspundere limitată	289
§1. Adunarea generală a asociaților	289
1.1. Rolul adunării generale a asociaților	289
1.2. Convocarea adunării generale a asociaților	290
1.3. Atribuțiile adunării generale a asociaților	291
1.4. Condițiile cerute pentru adoptarea hotărârilor	291
1.5. Obligatorietatea și opozabilitatea hotărârilor adunării generale	291
§2. Administrarea societății cu răspundere limitată	292
2.1. Precizări prealabile	292
2.2. Desemnarea și durata mandatului administratorului	292
2.3. Modul de lucru al administratorilor	292
2.4. Atribuțiile administratorilor	293
§3. Controlul gestiunii societății cu răspundere limitată	293
3.1. Precizări prealabile	293
3.2. Cenzorii societății	294
3.3. Auditorul financiar	294
3.4. Controlul gestiunii de către asociați	294
§4. Transmiterea părților sociale	295
4.1. Transmiterea părților sociale între asociați	295
4.2. Transmiterea părților sociale între asociați și persoane din afara societății	296
4.3. Transmiterea părților sociale pe cale succesorală	296
§5. Retragerea asociatului din societate	297
5.1. Cazurile de retragere a asociatului din societatea cu răspundere limitată	297
5.1.1. Cazurile prevăzute în actul constitutiv	297
5.1.2. Cazurile prevăzute la art. 134 din Legea nr. 31/1990	298
5.1.3. Acordul tuturor celorlalți asociați	298
5.1.4. Hotărârea tribunalului	298
5.2. Efectele retragerii din societate	298
§6. Excluderea asociatului din societatea cu răspundere limitată	299

6.1. Cazurile de excludere a asociațiilor din societatea cu răspundere limitată	300
6.1.1. Neefectuarea aportului	300
6.1.2. Săvârșirea de către asociatul administrator a unor fapte păgubitoare pentru societate	300
6.1.3. Exercițarea de către creditorul personal al asociatului a opoziției împotriva hotărârii de prelungire a duratei societății	301
6.2. Condițiile excluderii asociatului din societatea cu răspundere limitată	301
6.3. Consecințele excluderii unui asociat din societatea cu răspundere limitată	301
Subsecțiunea a 5-a. Modificarea societății cu răspundere limitată	302
Subsecțiunea a 6-a. Dizolvarea și lichidarea societății cu răspundere limitată	303
Subcapitolul III. Societatea europeană și grupurile de interes economic	303
<i>Secțiunea 1. Societatea europeană</i>	303
§1. Considerații generale	303
§2. Constituirea societății europene	304
2.1. Modalitățile de constituire a unei societăți europene	304
2.2. Procedura constituirii societății europene	305
§3. Funcționarea societății europene	305
§4. Dizolvarea și lichidarea societății europene	305
<i>Secțiunea a 2-a. Grupurile de interes economic</i>	306
§1. Noțiuni și reglementare	306
§2. Constituirea grupului de interes economic	307
§3. Funcționarea grupului de interes economic	307
3.1. Adunarea generală a membrilor grupului	307
3.2. Administratorii grupului	308
§4. Modificarea grupului de interes economic	308
§5. Dizolvarea și lichidarea grupului de interes economic	308
<i>Secțiunea a 3-a. Grupurile europene de interes economic</i>	309
§1. Noțiuni și reglementare	309
§2. Constituirea grupului european de interes economic	309
§3. Modificarea grupului european de interes economic	310
§4. Organizarea și funcționarea grupului european de interes economic	310
§5. Sucursalele și filialele grupului european de interes economic	311
§6. Dizolvarea și lichidarea grupului european de interes economic	311

**CAPITOLUL VII. PARTICULARITĂȚILE OBLIGAȚIILOR IZVORÂTE
DIN RAPORTURILE JURIDICE LA CARE PARTICIPĂ
PROFESIONIȘTII COMERCIANȚI _____ 312**

**Subcapitolul I. Regulile speciale privind formarea și executarea
obligațiilor în raporturile juridice dintre profesioniștii
comercianți _____ 313**

*Secțiunea 1. Regulile privind formarea obligațiilor specifice
activităților comerciale _____ 313*

§1. Principiul libertății contractuale _____ 313

1.1. Particularitățile principiului libertății contractuale în
raporturile la care participă profesioniștii comercianți _____ 313

1.1.1. Libertatea în exprimarea voinței la încheierea
contractului _____ 314

1.1.2. Libertatea probelor în litigiile dintre profesioniștii
comercianți _____ 314

1.1.3. Libertatea soluționării litigiului pe calea arbitrajului
comercial _____ 314

1.2. Îngrădirile principiului libertății contractuale în raporturile
la care participă profesioniștii comercianți _____ 315

1.2.1. Contractele de adeziune _____ 315

1.2.2. Contractele cu clauze interzise de lege _____ 316

§2. Regulile generale privind încheierea contractelor în activitatea
comercială _____ 317

§3. Încheierea contractelor comerciale prin mijloace electronice _____ 319

3.1. Regulile speciale privind încheierea contractelor între
profesioniștii comercianți și consumatori _____ 319

3.2. Regulile specifice privind comerțul electronic _____ 320

*Secțiunea a 2-a. Regulile speciale privind executarea obligațiilor
izvorâte din raporturile juridice la care participă profesioniștii
comercianți _____ 321*

§1. Prețul în obligațiile specifice activității comerciale _____ 321

§2. Regimul juridic al dobânzilor _____ 322

2.1. Noțiunea de dobândă _____ 322

2.2. Curgerea de drept a dobânzilor în obligațiile comerciale _____ 323

2.3. Dobânda legală _____ 324

2.4. Dobânda convențională _____ 325

2.5. Regimul juridic al dobânzilor în cazul obligațiilor ce nu au
ca obiect plata unor sume de bani _____ 326

2.6. Anatocismul și plata anticipată a dobânzilor _____ 326

2.7. Corelația dintre dobânzi și daunele-interese _____ 326

2.8. Corelația dintre dobânzi și penalități _____ 327

§3. Caracterul oneros al mandatului în materie comercială _____ 328

§4. Solidaritatea codebitorilor _____ 330

4.1. Noțiune _____ 330

4.2. Solidaritatea codebitorilor în activitatea specifică
întreprinderilor comerciale _____ 331

4.3. Efectele solidarității codebitorilor _____ 332

<i>Secțiunea a 3-a. Probele în raporturile juridice la care participă profesioniștii comercianți</i>	333
Subsecțiunea 1. Considerații introductive	333
Subsecțiunea a 2-a. Principalele mijloace de probă folosite în raporturile comerciale	333
§1. Proba prin înscrisuri	333
§2. Proba cu martori	334
§3. Raportul de expertiză	334
§4. Facturile acceptate	334
§5. Corespondența comercială	335
§6. Telegramele	335
§7. Mijloacele moderne de comunicare și valoarea lor probatorie în raporturile comerciale	336
§8. Registrele profesioniștilor	337
8.1. Noțiuni	337
8.2. Forța probantă a registrelor comerciale în raporturile dintre profesioniștii comercianți	337
8.2.1. Registrele comerciale legal ținute	337
8.2.2. Registrele comerciale nelegal ținute	338
§9. Mențiunile făcute de creditor	339

CAPITOLUL VIII. PRINCIPALELE CONTRACTE FOLOSITE ÎN ACTIVITATEA COMERCIALĂ **340**

<i>Secțiunea 1. Unele particularități ale contractului de vânzare în activitatea comercială</i>	340
§1. Scopul vânzării comerciale	340
§2. Obiectul vânzării în activitatea comercială	341
2.1. Lucrul vândut	341
2.1.1. Bunurile viitoare	341
2.1.2. Bunurile dintr-un gen limitat	342
2.1.3. Predarea bunurilor	342
2.1.3.1. Modalitățile de predare	342
2.1.3.2. Locul predării	343
2.1.3.3. Cheltuielile vânzării și cheltuielile predării	343
2.1.3.4. Sancțiunea nepredării bunurilor	343
2.1.4. Transmiterea proprietății	344
2.1.5. Transmiterea riscurilor pieirii bunurilor	346
2.2. Prețul vânzării	347
2.2.1. Condițiile și determinarea prețului	347
2.2.2. Locul și data plății prețului	349
2.2.3. Sancțiunea neplății prețului	349
§3. Răspunderea pentru vicii	350
3.1. Răspunderea pentru viciile aparente	351
3.2. Răspunderea pentru viciile ascunse	352
§4. Obligația de garanție pentru buna funcționare	353
4.1. Răspunderea vânzătorului pentru calitatea produselor în termenul de garanție și în termenul de valabilitate	354
4.2. Răspunderea pentru calitatea produselor în cadrul duratei medii de utilizare	355

4.3. Răspunderea vânzătorului pentru conformitatea produselor	355
4.4. Răspunderea vânzătorului pentru produsele cu defecte	356
<i>Secțiunea a 2-a. Contractul de furnizare</i>	357
§1. Precizări prelabile	357
§2. Noțiune și reglementare	357
§3. Natura juridică a contractului de furnizare	357
§4. Caracterele juridice ale contractului de furnizare	358
§5. Asemănări și deosebiri între contractul de furnizare și alte contracte (contractul de vânzare, comision, antrepriza, prestare de servicii)	360
5.1. Asemănări	360
5.2. Deosebiri	360
§6. Efectele contractului de furnizare	361
6.1. Obligațiile furnizorului	361
6.1.1. Transmiterea dreptului de proprietate asupra bunurilor furnizate	361
6.1.2. Predarea bunurilor și prestarea serviciilor	362
6.1.2.1. Noțiuni generale	362
6.1.2.2. Subcontractarea furnizării	363
6.1.2.3. Consecințe juridice ale nepredării bunurilor ce constituie obiect al contractului de furnizare	364
6.1.3. Suportarea riscului pieririi bunurilor până în momentul predării	364
6.1.4. Obligația de garanție contra evicțiunii	365
6.1.5. Obligația de garanție contra viciilor bunurilor furnizate	365
6.2. Obligațiile beneficiarului	366
6.2.1. Preluarea bunurilor	366
6.2.2. Plata prețului produselor sau serviciilor	366
§7. Încetarea contractului de furnizare	367
<i>Secțiunea a 3-a. Contractul de fiducie</i>	367
§1. Precizări prelabile	367
§2. Noțiune și reglementare	368
§3. Operațiunea de fiducie și contractul de fiducie	369
§4. Categoriile fiduciei	369
§5. Părțile contractului de fiducie	369
§6. Condițiile de validitate ale fiduciei	370
6.1. Forma contractului de fiducie	370
6.2. Cuprinsul contractului	370
6.3. Înregistrarea fiduciei	370
6.4. Desemnarea beneficiarului	371
6.5. Interdicția liberalității fiduciei	372
§7. Opozabilitatea fiduciei	373
§8. Efectele juridice ale contractului de fiducie	374
8.1. Obligațiile constituitorului	374
8.1.1. Transferarea drepturilor și suportarea cheltuielilor legate de această operațiune	374
8.1.2. Plata remunerației fiduciarului	375

8.2. Obligațiile fiduciarului	375
8.2.1. Fiduciarul este obligat să execute atribuțiile încredințate în legătură cu fiducia	375
8.2.1.1. Precizări prealabile	375
8.2.1.2. Puterile fiduciarului	376
8.2.2. Fiduciarul trebuie să îndeplinească formalitățile de înregistrare a fiduciei și de opozabilitate față de terți	377
8.2.3. Fiduciarul este obligat să aducă la cunoștința terților cu care contractează calitatea sa	377
8.2.4. Fiduciarul are obligația de a da socoteală cu privire la executarea fiduciei	378
8.2.5. Fiduciarul răspunde pentru prejudiciile cauzate	379
8.2.6. Fiduciarul este obligat să restituie masa fiduciară la încetarea contractului sau cu prilejul înlocuirii lui	379
8.3. Efectele contractului de fiducie față de terți	380
§9. Modificarea contractului de fiducie	381
§10. Încetarea contractului de fiducie	381
10.1. Cazurile specifice de încetare a contractului de fiducie	381
10.1.1. Expirarea termenului	381
10.1.2. Realizarea scopului fiduciei	381
10.1.3. Denunțarea contractului	382
10.1.4. Renunțarea la fiducie	383
10.1.5. Insolvența fiduciarului	383
10.2. Efectele încetării contractului de fiducie	383
<i>Secțiunea a 4-a. Contractul de report</i>	384
§1. Noțiune și reglementare	384
§2. Forma contractului de report	385
§3. Reportul și vânzarea cu pact de răscumpărare	385
3.1. Asemănări	385
3.2. Deosebiri	385
§4. Efectele juridice ale contractului de report	386
4.1. Obligația reportatorului de a exercita opțiunea	386
4.2. Efectuarea de vărsăminte asupra titlurilor	386
4.3. Drepturile accesorii	387
4.4. Exercitarea drepturilor specifice titlurilor și valorilor mobilare față de emitenții acestora	387
§5. Lichidarea reportului	388
<i>Secțiunea a 5-a. Contractul de intermediere</i>	388
§1. Noțiune și caracteristici	388
§2. Formarea contractului de intermediere	389
2.1. Obiectul contractului	389
2.2. Forma contractului de intermediere	390
§3. Efectele contractului de intermediere	390
3.1. Obligațiile intermediarului	390
3.1.1. Identificarea unui terț interesat de încheierea unui contract cu clientul și punerea lor în legătură în vederea perfectării acestui contract	390
3.1.2. Informarea terțului cu privire la condițiile contractului	391

3.2. Obligațiile clientului	392
3.2.1. Remunerarea intermediarului	392
3.2.2. Comunicarea încheierii contractului cu terțul	393
3.2.3. Restituirea cheltuielilor efectuate de intermediar	393
§4. Aplicații practice ale intermedierei	394
<i>Secțiunea a 6-a. Contractul de comision</i>	394
§1. Noțiunea și reglementarea contractului de comision	394
§2. Asemănări și deosebiri între contractul de comision și contractul de mandat	396
2.1. Asemănări	396
2.2. Deosebiri	396
§3. Forma și proba contractului de comision	397
§4. Părțile contractului de comision	397
4.1. Capacitatea părților	397
4.2. Consimțământul părților	397
§5. Efectele contractului de comision	398
5.1. Efectele comisionului în raporturile dintre comitent și comisionar	398
5.1.1. Obligațiile comisionarului	398
5.1.2. Obligațiile comitentului	399
5.2. Efectele executării contractului de comision față de terți	401
§6. Încetarea contractului de comision	402
<i>Secțiunea a 7-a. Contractul de consignație</i>	402
§1. Reglementarea, noțiunea, forma și proba contractului de consignație	402
§2. Părțile contractului de consignație	403
2.1. Consimțământul	403
2.2. Capacitatea părților	403
2.3. Obiectul contractului	404
§3. Efectele contractului de consignație	404
3.1. Obligațiile consignantului	404
3.1.1. Predarea bunurilor mobile ce urmează a fi vândute	404
3.1.2. Plata remunerației cuvenite consignatarului	405
3.1.3. Restituirea cheltuielilor făcute de consignatar	405
3.2. Obligațiile consignatarului	406
3.2.1. Păstrarea și asigurarea bunurilor	406
3.2.2. Executarea mandatului dat de consignant	407
3.2.3. Obligația de a da socoteală consignantului asupra îndeplinirii mandatului său	408
§4. Încetarea contractului de consignație	409
<i>Secțiunea a 8-a. Contractul de agenție</i>	409
§1. Noțiune și reglementare	409
§2. Caracterele juridice și particularitățile contractului de agenție	410
2.1. Exclusivitatea	410
2.2. Clauza de neconcurență	411
§3. Forma și proba contractului de agenție	412
§4. Deosebirile dintre contractul de agenție și contractul de mandat și comision	412
§5. Părțile contractului	413

§6. Efectele contractului de agenție	413
6.1. Efectele contractului în raporturile dintre agent și comitent	414
6.1.1. Obligațiile agentului	414
6.1.2. Obligațiile comitentului	416
6.2. Efectele față de terți	418
§7. Încetarea contractului de agenție	418
7.1. Cazurile de încetare a contractului de agenție	418
7.1.1. Expirarea termenului	418
7.1.2. Denunțarea unilaterală	418
7.1.3. Rezilierea contractului	419
7.2. Remunerații și despăgubiri datorate încetării contractului	419
7.2.1. Comisioanele	419
7.2.2. Indemnizațiile	420
7.2.3. Despăgubirile	420
<i>Secțiunea a 9-a. Contractul de franciză</i>	421
§1. Reglementare, noțiune și caractere juridice	421
§2. Părțile și obiectul francizei	422
§3. Independența părților	423
§4. Diferite tipuri de franciză	423
4.1. Franciza de producție sau industrială	423
4.2. Franciza de servicii	424
4.3. Franciza de distribuție	424
4.4. Master franchise	424
§5. Încheierea contractului	425
5.1. Etapa precontractuală	425
5.2. Cuprinsul contractului de franciză	426
5.2.1. Obiectul contractului	426
5.2.2. Drepturile și obligațiile părților	426
5.2.3. Condițiile financiare	427
5.2.4. Durata contractului	427
5.2.5. Condițiile de modificare, prelungire și reziliere	427
§6. Efectele contractului de franciză	427
6.1. Obligațiile francizorului	427
6.1.1. Transmiterea know-how-ului	428
6.1.2. Transmiterea dreptului de utilizare a semnelor distinctive ale francizorului	428
6.1.3. Asistența tehnică și/sau comercială	429
6.1.4. Obligația de aprovizionare	429
6.1.5. Excluzivitatea teritorială	429
6.2. Obligațiile beneficiarului	430
6.2.1. Păstrarea secretului know-how-ului	430
6.2.2. Plata taxelor și redevențelor	430
6.2.3. Obligația de neconcurență	431
§7. Încetarea contractului de franciză	431
<i>Secțiunea a 10-a. Contractul de leasing</i>	432
§1. Noțiune și reglementare	432
§2. Caracterele juridice ale contractului de leasing	432
§3. Părțile contractului de leasing	434
3.1. Finanțatorul/locatorul	434

3.2. Locatarul/utilizatorul	435
§4. Delimitarea contractului de leasing	435
4.1. Operațiunea de leasing și contractul de leasing	435
4.2. Delimitarea contractului de leasing de alte contracte	435
§5. Categoriile de leasing	436
5.1. Leasing financiar și leasing operațional	436
5.2. Leasing mobilier și leasing imobilier	437
5.3. Forme speciale de leasing	438
5.3.1. Contractul de lease-back	438
5.3.2. Leasingul comun	438
5.3.3. Subleasingul (sublocățiunea în regim de leasing)	438
§6. Obiectul contractului de leasing	439
§7. Conținutul contractului	439
7.1. Elementele obligatorii ale contractului de leasing	439
7.2. Cuprinsul contractului de leasing	441
§8. Efectele contractului de leasing	442
8.1. Obligațiile finanțatorului/locatorului	442
8.1.1. Respectarea dreptului utilizatorului de a-și alege furnizorul	442
8.1.2. Contractarea bunului cu furnizorul și dobândirea dreptului definitiv de utilizare asupra programelor de calculator	442
8.1.3. Transmiterea tuturor drepturilor asupra bunului către utilizator, cu excepția dreptului de dispoziție	443
8.1.4. Respectarea dreptului de opțiune al utilizatorului	443
8.1.5. Garantarea folosinței liniștite a bunului dat în leasing	444
8.1.6. Încheierea unei polițe de asigurare asupra bunului dat în leasing	445
8.2. Obligațiile utilizatorului	447
8.2.1. Efectuarea recepției și primirea bunului	447
8.2.2. Exploatarea bunului potrivit instrucțiunilor furnizorului	447
8.2.3. Interdicția grevării bunului cu sarcini	448
8.2.4. Plata ratelor de leasing și a costurilor accesorii acestora	448
8.2.5. Suportarea cheltuielilor de întreținere și a riscului pierii bunului	449
8.2.6. Încunoștințarea finanțatorului despre orice tulburare a dreptului de proprietate asupra bunului	450
8.2.7. Restituirea bunului	450
§9. Încetarea contractului de leasing	450
9.1. Expirarea duratei contractului	450
9.2. Rezilierea contractului	450
9.2.1. Refuzul utilizatorului de a primi bunul	450
9.2.2. Insolvența sau dizolvarea și lichidarea unei părți	451
9.2.3. Pieirea, pierderea sau dispariția bunului	451
9.2.4. Desființarea titlului asupra bunului	451
9.2.5. Neplata integrală a ratei de leasing timp de două luni consecutive	452

<i>Secțiunea a 11-a. Contractul de asociere în participație</i>	452
§1. Noțiune și reglementare	452
§2. Particularitățile contractului de asociere în participație	453
§3. Caracterele juridice	454
§4. Delimitarea asocierii în participație de alte instituții juridice. Asocierea în participație și societatea reglementată de Legea nr. 31/1990	455
§5. Principiile asocierii în participație	456
5.1. Principiul independenței juridice și comerciale a fiecărui asociat	456
5.2. Principiul reciprocității asistenței manageriale, juridice, de marketing și comerciale	456
5.3. Principiul priorității operațiunilor specifice asocierii în participație	457
§6. Părțile contractului de asociere în participație	457
§7. Efectele contractului de asociere în participație în raporturile dintre asociați	458
7.1. Efectele contractului în raporturile dintre asociați	458
7.1.1. Aportul la asociere	458
7.1.2. Împărțirea beneficiilor și suportarea pierderilor	459
7.2. Efectele juridice ale asocierii în participație față de terți	460
§8. Încetarea contractului	460
<i>Secțiunea a 12-a. Contractul de factoring</i>	460
§1. Noțiune și reglementare	460
§2. Caractere juridice	461
§3. Formele factoringului	462
3.1. Factoringul cu regres	462
3.2. Factoringul fără regres	462
3.3. Factoringul la scadență	462
§4. Forma contractului de factoring	462
§5. Părțile contractului	463
5.1. Aderentul	463
5.2. Factorul	463
5.3. Debitorul cedat	464
§6. Obiectul contractului	464
§7. Efectele contractului de factoring	464
7.1. Obligațiile aderentului	464
7.1.1. Obligația de transmitere a creanțelor	465
7.1.2. Obligația de garanție a creanțelor	465
7.1.3. Obligația de notificare a debitorului cedat	465
7.2. Obligațiile factorului	467
7.2.1. Finanțarea prin plata către aderent a prețului facturilor acceptate	467
7.2.2. Suportarea riscului de neplată a debitorului cedat	467
7.2.3. Încasarea creanțelor de la debitorii cedați	468
§8. Raporturile dintre debitorul cedat și părțile contractului de factoring	468
8.1. Raporturile dintre debitorul cedat și aderent	469
8.2. Raporturile dintre debitorul cedat și societatea de factoring	469

§9. Delimitarea contractului de factoring de alte instituții juridice	470
9.1. Cesiunea de creanță	470
9.2. Subrogația în drepturile creditorului	470
9.3. Scontarea	471
§10. Încetarea contractului	471
<i>Secțiunea a 13-a. Contractul de transport</i>	471
§1. Noțiuni generale	471
1.1. Noțiune și reglementare	471
1.2. Părțile contractului	472
1.3. Forma și proba contractului de transport	472
1.4. Modalități de transport	472
1.5. Încetarea contractului de transport	473
§2. Contractul de transport de bunuri	473
2.1. Documentele de transport	473
2.2. Efectele contractului de transport de bunuri	474
2.2.1. Obligațiile transportatorului	475
2.2.1.1. Obligația de a efectua transportul	475
2.2.1.2. Obligația de predare a bunurilor transportate	477
2.2.1.3. Răspunderea transportatorului pentru prejudiciile cauzate	477
2.2.2. Obligațiile expeditorului	481
2.2.2.1. Predarea bunurilor și a documentelor de transport	481
2.2.2.2. Ambalajul bunurilor transportate	481
2.2.2.3. Plata prețului, a cheltuielilor privind transportul și despăgubirea transportatorului	482
2.2.3. Obligațiile destinatarului	483
2.2.3.1. Constatarea stării bunului	483
2.2.3.2. Plata sumelor datorate transportatorului	483
§3. Contractul de transport de persoane și bagaje	484
3.1. Conținutul obligației de a transporta	484
3.2. Obligații ale părților	484
3.3. Răspunderea pentru persoana călătorului	485
3.4. Răspunderea pentru bagaje și alte bunuri	485
3.5. Transportul succesiv sau combinat	486
3.6. Cedarea drepturilor călătorului	486
<i>Secțiunea a 14-a. Contractul de expediție</i>	486
§1. Noțiune și reglementare	486
§2. Efectele contractului de expediție	487
2.1. Obligațiile expeditorului	487
2.1.1. Încheierea contractului de transport și respectarea instrucțiunilor comitentului privind transportul	487
2.1.2. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate	488
2.2. Obligațiile comitentului	488
2.2.1. Plata comisionului	488
2.2.2. Despăgubirea transportatorului	489
2.3. Prescripția în raporturile juridice de expediție	489
2.4. Încetarea contractului de expediție	489

<i>Secțiunea a 15-a. Contractul de antrepriză</i>	490
§1. Noțiune și particularități	490
§2. Caractere juridice	491
§3. Condiții de validitate	492
3.1. Capacitatea	492
3.2. Obiectul antreprizei	493
3.3. Consimțământul	494
§4. Efectele contractului de antrepriză	495
4.1. Obligațiile antreprenorului	495
4.1.1. Obligația de a executa lucrarea sau de a presta serviciul	495
4.1.2. Obligația de garanție pentru vicii ascunse	497
4.1.3. Obligația de informare și de predare a documentației	498
4.2. Obligațiile beneficiarului	499
4.2.1. Obligația de plată a prețului	499
4.2.2. Obligația de a recepționa lucrarea	500
§5. Încetarea contractului de antrepriză	502
5.1. Decesul beneficiarului	503
5.2. Decesul antreprenorului	503
5.3. Rezoluțiunea sau rezilierea contractului imputabilă antreprenorului	504
5.4. Rezoluțiunea sau rezilierea contractului imputabilă beneficiarului	504
§6. Subantrepriza	505
§7. Acțiunea directă a lucrătorilor	506
§8. Particularitățile antreprizei pentru lucrări de construcții	507
8.1. Noțiune și reglementare	507
8.2. Eliberarea autorizației de construire	507
8.3. Obligațiile părților în cadrul contractului	508
8.4. Răspunderea pentru vicii	510

CAPITOLUL IX. TITLURILE DE CREDIT 512

<i>Secțiunea 1. Noțiunea, caracterele juridice și clasificarea titlurilor de credit</i>	512
§1. Precizări prealabile	512
§2. Caracterele titlurilor de credit	513
§3. Clasificarea titlurilor de credit	514
<i>Secțiunea a 2-a. Cambia</i>	515
§1. Noțiunea și caracterele cambiei	515
§2. Cuprinsul cambiei	517
2.1. Mențiunile obligatorii ale cambiei	517
2.2. Mențiunile facultative ale cambiei	519
2.2.1. Mențiuni care influențează obligația cambială	520
2.2.2. Mențiuni care nu au niciun efect asupra obligației cambiale	520
2.2.3. Clauze considerate nescrise în cambie	520
2.2.4. Mențiuni care atrag nulitatea obligației cambiale	520
2.3. Consecințele lipsei mențiunilor obligatorii ale cambiei	521
2.4. Cambia în alb	521

§3. Girul cambiei	521
3.1. Noțiune	521
3.2. Condițiile de validitate a girului	522
3.2.1. Condițiile de fond ale girului	522
3.2.2. Condițiile de formă ale girului	522
3.2.3. Girul în alb	522
3.3. Efectele transmiterii cambiei prin gir	523
3.3.1. Efectul translativ al girului	523
3.3.2. Efectul de garanție al girului	523
3.3.3. Efectul de legitimare al girului	523
§4. Avalul cambiei	524
4.1. Noțiune	524
4.2. Condițiile de valabilitate ale avalului	524
4.2.1. Condițiile de fond ale avalului	524
4.2.2. Condițiile de formă ale avalului	524
4.3. Efectele avalului	525
4.3.1. Obligațiile avalistului	525
4.3.2. Drepturile avalistului	525
§5. Acceptarea cambiei de către tras	525
5.1. Noțiune	525
5.2. Prezentarea cambiei pentru acceptare	526
5.3. Condițiile acceptării cambiei	526
5.4. Efectele acceptării cambiei de către tras	527
5.5. Acceptarea cambiei de către alte persoane	527
5.5.1. Indicatul la nevoie	527
5.5.2. Intervenientul pentru onoare	527
5.5.3. Efectele acceptării cambiei de către indicatul la nevoie sau intervenientul pentru onoare	528
§6. Plata cambiei	528
6.1. Noțiuni generale	528
6.2. Consecințele neplății cambiei	530
6.2.1. Acțiunile cambiale	531
6.2.1.1. Acțiunile directe	531
6.2.1.2. Acțiunile de regres	531
6.2.1.2.1. Condițiile exercitării acțiunilor de regres	531
6.2.1.2.2. Obiectul acțiunii de regres	532
6.2.1.2.3. Decăderea din dreptul la acțiunea de regres	532
6.2.1.2.4. Exercițarea acțiunilor de regres înainte de scadența cambiei	532
6.2.1.3. Executarea cambială	533
6.2.1.4. Prescripția acțiunilor cambiale	534
6.2.2. Acțiunile extracambiale	534
6.2.2.1. Acțiunea causală	534
6.2.2.2. Acțiunea de îmbogățire fără justă cauză	535
<i>Secțiunea a 3-a. Biletul la ordin</i>	536
§1. Noțiunea și caracterele biletului la ordin	536
§2. Cuprinsul biletului la ordin	536
2.1. Mențiunile obligatorii ale biletului la ordin	536

2.2. Consecințele nerespectării mențiunilor obligatorii ale biletului la ordin	538
2.3. Biletul la ordin în alb	538
§3. Girul biletului la ordin	539
§4. Avalul biletului la ordin	539
§5. Plata biletului la ordin	539
<i>Secțiunea a 4-a. Cecul</i>	541
§1. Noțiunea, reglementarea și particularitățile cecului	541
§2. Condiții speciale privind emiterea cecului	541
§3. Cuprinsul cecului	542
3.1. Mențiunile obligatorii ale cecului	542
3.2. Consecințele nerespectării condițiilor privind mențiunile obligatorii ale cecului	543
§4. Transmiterea cecului	543
§5. Avalul cecului	544
§6. Plata cecului	544
6.1. Noțiuni generale	544
6.2. Consecințele neplății cecului	544
<i>Secțiunea a 5-a. Incidenta bancară</i>	545
§1. Considerații introductive	545
§2. Centrala incidentelor de plăți	546
§3. Structura Centralei Incidentelor de Plăți	546
§4. Noțiunea și caracteristicile incidentelor bancare	546
§5. Interdicția bancară	547
§6. Persoanele obligate să furnizeze informații aferente incidentelor de plăți la C.I.P.	548
§7. Transmiterea și înregistrarea informației privind incidentele de plăți	549

CAPITOLUL X. REGIMUL JURIDIC APLICABIL PROFESIONIȘTILOR COMERCIANȚI AFLAȚI ÎN DIFICULTATE FINANCIARĂ

<i>Secțiunea 1. Concordatul preventiv și acordul de restructurare</i>	552
§1. Noțiunea și domeniul de aplicare	552
§2. Scopul concordatului preventiv și al acordului de restructurare	554
§3. Organele care aplică procedurile specifice acordului de restructurare și concordatului preventiv	555
§4. Acordul de restructurare	555
4.1. Precizări prealabile	555
4.2. Desemnarea administratorului de restructurare	556
4.3. Conținutul și principalele particularități ale procedurii acordului de restructurare	556
4.4. Efectele confirmării acordului de restructurare	557
4.5. Închiderea procedurii acordului de restructurare	558
§5. Concordatul preventiv	558
5.1. Precizări prealabile	558
5.2. Beneficiarii procedurii	558
5.3. Participanții la procedura concordatului preventiv	559
5.3.1. Judecătorul-sindic	559
5.3.2. Administratorul concordatar	559

5.4. Deschiderea procedurii concordatului	560
5.4.1. Precizări prealabile	560
5.4.2. Efectele deschiderii procedurii concordatului preventiv	560
5.5. Elaborarea planului de restructurare	562
5.6. Negocierea și votarea planului de restructurare	562
5.7. Omologarea planului de restructurare	563
5.8. Efectele juridice ale omologării planului de restructurare	564
5.9. Închiderea concordatului preventiv	565
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura insolvenței</i>	565
§1. Noțiuni introductive	565
§2. Noțiunea, domeniul de aplicare, principiile și caracterele procedurii insolvenței	567
2.1. Noțiunea, domeniul de aplicare și reglementarea procedurii insolvenței	567
2.2. Principiile procedurii insolvenței	568
2.3. Scopul, căile și modalitățile de realizare	570
2.4. Caracterele procedurii insolvenței	571
§3. Condițiile aplicării procedurii insolvenței	572
3.1. Debitorul să facă parte din categoriile de entități cărora li se aplică procedura insolvenței	572
3.1.1. Categoriile de debitori cărora li se aplică procedura generală	572
3.1.1.1. Societățile reglementate de Legea nr. 31/1990	573
3.1.1.2. Regiile autonome și companiile naționale	573
3.1.1.3. Societățile cooperative	573
3.1.1.4. Organizațiile cooperatiste	574
3.1.1.5. Societățile agricole	574
3.1.1.6. Grupurile de interes economic	574
3.1.1.7. Asociațiile și fundațiile	574
3.1.1.8. Organizațiile patronale și organizațiile sindicale	574
3.1.1.9. Debitori exceptați de la aplicarea procedurii generale	575
3.1.2. Categoriile de debitori supuși procedurii simplificate	575
3.1.2.1. Reglementare	575
3.1.2.2. Profesioniștii comercianți persoane fizice	576
3.1.2.3. Întreprinderile familiale	576
3.1.2.4. Profesioniștii titulari ai întreprinderilor privind profesiile liberale	576
3.2. Insolvența debitorului	576
3.2.1. Noțiunea de insolvență	576
3.2.2. Delimitarea insolvenței de insolvabilitatea debitorului	578
3.2.3. Dovada insolvenței debitorului	578
§4. Participanții la procedura insolvenței	579
4.1. Organele care aplică procedura insolvenței	579
4.1.1. Instanțele judecătorești	579
4.1.1.1. Tribunalul	579
4.1.1.2. Curtea de apel	580
4.1.2. Judecătorul-sindic	580

4.1.3. Administratorul judiciar	583
4.1.4. Lichidatorul	586
4.2. Alți participanți la procedura insolvenței	587
4.2.1. Adunarea creditorilor	587
4.2.2. Comitetul creditorilor	588
4.2.3. Administratorul special	589
§5. Deschiderea procedurii insolvenței	591
5.1. Cererea debitorului	591
5.1.1. Noțiuni generale	591
5.1.2. Condițiile cererii debitorului	591
5.1.3. Obiectul cererii debitorului	593
5.1.4. Anexele cererii	593
5.1.5. Soluționarea cererii debitorului	594
5.1.6. Opoziția creditorilor	595
5.2. Cererea creditorilor	595
5.2.1. Noțiuni generale	595
5.2.2. Condițiile cererii creditorilor	595
5.2.3. Cuprinsul cererii creditorilor	596
5.2.4. Obiectul cererii creditorilor	596
5.2.5. Conexarea cererilor	596
5.2.6. Soluționarea cererii creditorilor	596
5.3. Efectele deschiderii procedurii insolvenței	598
5.3.1. Ridicarea dreptului debitorului de a-și administra averea	598
5.3.2. Suspendarea acțiunilor judiciare, extrajudiciare și a măsurilor de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra debitorului sau a bunurilor sale	598
5.3.3. Suspendarea cursului prescripției acțiunilor de realizare a creanțelor împotriva debitorului	599
5.3.4. Suspendarea curgerii dobânzilor, majorărilor și penalităților	599
5.3.5. Suspendarea tranzacționării pe piețele reglementate a acțiunilor emise de debitor	600
§6. Regimul actelor juridice anterioare deschiderii procedurii	600
6.1. Cadrul general	600
6.2. Acte sau operațiuni pentru care se poate cere anularea	601
6.2.1. Acte și operațiuni pentru care legea instituie o prezumție relativă de fraudă în dauna creditorilor	601
6.2.2. Acte juridice privind constituirea sau transmiterea de drepturi patrimoniale	603
6.3. Efectele anulării actelor juridice	603
6.4. Acțiunea în anulare împotriva terțului subdobânditor	604
6.5. Contractele aflate în curs de executare	604
6.5.1. Precizări prealabile	604
6.5.2. Regimul juridic al actelor aflate în curs de derulare	605
§7. Primele măsuri	607
7.1. Noțiuni generale	607
7.2. Notificarea deschiderii procedurii și a primelor măsuri	607

7.3. Declararea creanțelor creditorilor	608
7.3.1. Cererea de admitere a creanțelor	608
7.3.2. Verificarea creanțelor și întocmirea tabelului preliminar	609
7.3.3. Contestarea creanțelor creditorilor	609
7.3.4. Înregistrarea și afișarea tabelului definitiv al creanțelor	609
7.4. Rapoartele administratorului judiciar privind situația debitorului	610
7.4.1. Precizări prealabile	610
7.4.2. Primul raport al administratorului judiciar	610
7.4.3. Al doilea raport al administratorului judiciar	610
§8. Reorganizarea judiciară	611
8.1. Noțiuni introductive	611
8.2. Planul de reorganizare	612
8.2.1. Noțiune	612
8.2.2. Elaborarea planului	612
8.2.2.1. Debitorul	612
8.2.2.2. Administratorul judiciar	612
8.2.2.3. Creditorii	612
8.2.3. Obiectul și cuprinsul planului	613
8.2.4. Publicitatea și votarea planului	613
8.2.5. Confirmarea planului de către judecătorul-sindic	613
8.2.6. Executarea planului de reorganizare	614
§9. Falimentul	615
9.1. Noțiune	615
9.2. Cazurile de aplicare a procedurii falimentului	615
9.3. Măsurile dispuse de judecătorul-sindic	615
9.4. Notificarea intrării debitorului în procedura falimentului	616
9.4.1. Notificarea în cadrul procedurii generale	616
9.4.2. Notificarea intrării debitorului în faliment în cadrul procedurii simplificate	617
9.5. Declararea creanțelor în procedura falimentului	617
9.6. Lichidarea averii debitorului	617
9.6.1. Inventarierea averii debitorului	617
9.6.2. Efectuarea lichidării bunurilor din averea debitorului	618
9.6.3. Distribuirea sumelor realizate în urma lichidării	619
9.6.4. Ordinea plății creanțelor	620
9.6.5. Provizionarea unor sume de bani	621
9.6.6. Raportul final al lichidării	621
§10. Închiderea procedurii insolvenței	622
10.1. Cazurile de închidere a procedurii insolvenței	622
10.1.1. Lipsa bunurilor	622
10.1.2. Nedepunerea cererilor de admitere a creanțelor	622
10.1.3. Îndeplinirea obligațiilor din planul de reorganizare	622
10.1.4. Creditorii înscriși în tabelul definitiv al creanțelor primesc sumele ce li se datorează în perioada de observație sau renunță la judecată în perioada de observație	622
10.1.5. Închiderea procedurii de faliment	623

10.2. Efectele închiderii procedurii insolvenței	623
10.2.1. Descărcarea participanților de îndatoririle și responsabilitățile lor	623
10.2.2. Descărcarea debitorului de obligațiile anterioare	624
§11. Răspunderea persoanelor care au contribuit la starea de insolvență a debitorului	624
11.1. Noțiuni introductive	624
11.2. Persoanele obligate să răspundă	624
11.3. Condițiile răspunderii	625
11.3.1. Acțiunea în răspundere	625
11.3.2. Faptele care angajează răspunderea	626
11.3.3. Întinderea răspunderii	631
11.3.4. Efectele răspunderii persoanelor care au contribuit la starea de insolvență	631
<i>Secțiunea a 3-a. Grupul de societăți</i>	632
§1. Contextul reglementării	632
§2. Noțiune și domeniul de reglementare	633
§3. Participanții la procedură	634
3.1. Tribunalul competent	634
3.2. Judecătorul-sindic	634
3.3. Administratorul judiciar	634
3.4. Comitetul creditorilor	635
3.5. Administratorul special	635
§4. Deschiderea și derularea procedurii	635
4.1. Deschiderea procedurii	635
4.2. Creanțele membrilor grupului	636
4.3. Acțiunile în anularea constituțiilor ori transferului de drepturi patrimoniale	636
4.4. Împrumuturi intra-grup	636
4.5. Reorganizarea	636
<i>Secțiunea a 4-a. Insolvența transfrontalieră</i>	637
<i>Secțiunea a 5-a. Insolvența persoanei fizice</i>	638

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	641
-------------------------------	------------

NOȚIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL COMERCIAL

Secțiunea 1. Noțiunea și obiectul dreptului comercial

§1. Noțiunea dreptului comercial

Pentru stabilirea noțiunii și domeniului de aplicare al dreptului comercial se impun câteva considerații cu privire la termenul „comerț”. Astfel, noțiunea de comerț este folosită în mai multe sensuri: etimologic, economic și juridic^[1].

În sens *etimologic*, expresia provine din cuvântul latinesc *commercium*, care reprezintă o juxtapunere a cuvintelor *cum* (cu) și *merx* (marfă), și înseamnă operațiuni cu mărfuri^[2].

În sens *economic*, prin comerț se înțelege activitatea care constă în schimbul și circulația mărfurilor de la producător la consumator. Acesta este înțelesul noțiunii de comerț și în limbajul obișnuit. De aici și sintagmele de genul: comerț *en gros*, comerț *en detail* sau comerț cu amănuntul, comerț cu ridicata etc., inclusiv cel legislativ [art. 8 alin. (2) din Legea nr. 71/2011].

În sens *juridic*, noțiunea de comerț are un înțeles mult mai larg și cuprinde totalitatea operațiunilor de producere a mărfurilor, de interpunere în schimb și circulație a bunurilor, executarea de lucrări și prestarea de servicii^[3].

Până la abrogarea Codului comercial, semnificația juridică a noțiunii de comerț se fundamenta, în principal, pe dispozițiile art. 3 din acest cod, care reglementau faptele de comerț. Între aceste fapte de comerț figurau nu numai operațiunile de vânzare, prin care se realizează circulația mărfurilor, ci și întreprinderile de fabrici și manufactură care privesc producerea mărfurilor și, de asemenea, operațiunile de prestare de servicii, precum operațiunile de bancă și schimb, operațiunile de asigurare, întreprinderile de comisiaoane, agenții și afaceri și operațiunile de executare de lucrări, cum sunt întreprinderile de construcții.

În contextul reglementărilor actuale, fundamentul actelor și faptelor specifice activității comerciale îl constituie prevederile art. 8 alin. (2) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil. Potrivit prevederilor legale mai sus-menționate, „în toate actele normative în vigoare, expresiile «acte de comerț», respectiv «fapte de comerț» se înlocuiesc cu expresia «activități de producție, comerț sau prestări de servicii»”. Desigur că norma legală nu constituie o simplă tehnică de înlocuire a expresiilor clasice de „acte de comerț” și „fapte de comerț”, ci are meritul de a stabili implicit conținutul juridic actual al acestor noțiuni. Dacă analizăm cu atenție, constatăm că mari schimbări nu s-au produs, deoarece, așa cum precizam anterior, și în reglementarea Codului co-

[1] ST.D. CĂRPENARU, *Tratat de drept comercial român*, ed. a 5-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 11.

[2] *Ibidem*; S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *Drept comercial*, ed. a 4-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 1.

[3] *Ibidem*.

mercial, „faptele de comerț” aveau în vedere tot activități de producție, de prestări servicii, de executare de lucrări și de interpunere în schimb și circulație a bunurilor. Singura modificare care s-a realizat este cea privind *sensul economic al noțiunii de comerț*. Așa cum s-a văzut, textul art. 8 alin. (2) din Legea nr. 71/2011 cuprinde în conținutul actelor și faptelor de comerț și termenul de „comerț”. Se are în vedere tocmai sensul economic al noțiunii de comerț, acela de interpunere în schimb și circulație a mărfurilor, adică operațiunile de cumpărare în scop de revânzare a bunurilor sau de vânzare după ce au fost cumpărate cu acest scop. Prin reglementarea actuală se precizează doar conținutul și sensul actual al faptelor și actelor de comerț, dar acestea au rămas în continuare, ca activitate, în substanța lor practică.

Așadar, în accepțiunea Codului civil, prin *acte și fapte de comerț* se desemnează activități de producție, comerț (interpunerea în schimb și circulație a mărfurilor) sau prestări de servicii. Trebuie reținut că legiuitorul a omis operațiunile de executare de lucrări, dar pe baza principiului aplicării legii prin analogie, executarea de lucrări va fi asimilată operațiunilor comerciale. De altfel, dacă profesionistul organizează o întreprindere care are ca obiect realizarea unei activități în scopul executării de lucrări, fără îndoială că acesta are obligația de a se înregistra în registrul comerțului, dobândind astfel calitatea de comerciant, iar întreprinderea organizată de el este, de asemenea, o întreprindere economică, deci va avea caracter comercial.

Pornind de la aceste premise de ordin legislativ, menținerea actualei denumiri a dreptului comercial este cea mai adecvată prin sugestivitate și sfera de cuprindere pe care o implică, fiind un drept dedicat întregii activități comerciale, în toate formele sale concrete de manifestare, și prin toate conexiunile pe care le implică cu alte ramuri de drept: drept fiscal, drept administrativ, drept penal etc.^[1]

Față de precizările de mai sus, putem defini *dreptul comercial* ca un ansamblu de norme juridice de drept privat care sunt aplicabile raporturilor juridice izvorâte din activități de producție, comerț, prestări de servicii și executare de lucrări, precum și raporturilor juridice la care participă profesioniștii care au calitatea de comerciant^[2].

§2. Obiectul dreptului comercial

2.1. Noțiune

Determinarea obiectului dreptului comercial este legată de sistemul adoptat de legiuitor în reglementarea raporturilor juridice. În tehnica reglementării raporturilor comerciale există două sisteme: sistemul subiectiv și sistemul obiectiv. În sistemul subiectiv (specific dreptului german), dreptul comercial are ca obiect normele juridice aplicabile comercianților. În acest sistem, dreptul comercial este un drept al profesioniștilor, în sensul că se aplică tuturor persoanelor care au

[1] În acest sens, a se vedea L. TULEAȘCĂ, *Drept comercial. Întreprinderile comerciale*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 22.

[2] Pentru definirea dreptului comercial sub imperiul Codului comercial, a se vedea ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 13; S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *op. cit.*, p. 2; S. POPA, *Drept comercial. Teorie și practică judiciară*, Ed. Universul Juridic, București, 2008, p. 5.

calitatea de comerciant^[1]. În acest sistem, dreptul comercial este „*dreptul comerțanților*”.

În sistemul obiectiv (specific dreptului francez), dreptul comercial cuprinde normele juridice aplicabile comerțului, adică acelor acte juridice, fapte și operațiuni, calificate de lege ca fapte de comerț, ca operațiuni comerciale, indiferent de persoana care le săvârșește^[2]. În sistemul obiectiv, dreptul comercial este „*dreptul comerțului*”.

Diferența esențială între cele două sisteme de reglementare a dreptului comercial este că, în timp ce în sistemul subiectiv caracterul comercial al raportului juridic depinde de calitatea de comerciant a autorului actelor sau faptelor juridice, în sistemul obiectiv caracterul comercial al raportului juridic este independent de statutul persoanei, normele juridice privind, în principal, operațiunile comerciale.

Codul comercial român a adoptat, ca tehnică de bază, sistemul obiectiv, deoarece în art. 3 erau enumerate operațiunile pe care le considera drept fapte de comerț. O consecință fundamentală a acestui fapt era că regulile Codului comercial se aplicau operațiunilor comerciale indiferent de persoana care le efectua, în sensul că priveau, în principal, activitatea comercială și, în subsidiar, comerțanții.

2.2. Obiectul dreptului comercial în actuala reglementare

Odată cu abrogarea Codului comercial se pune problema sistemului de abordare a raporturilor comerciale. În ceea ce ne privește, nu poate fi vorba decât de un sistem subiectiv, atâta vreme cât reglementarea ce enumera faptele de comerț a dispărut.

Sistemul subiectiv al dreptului comercial român își are fundamentul în prevederile art. 3 C. civ. și în cele ale art. 6 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.

Articolul 3 C. civ. prevede: „dispozițiile prezentului cod se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și alte subiecte de drept”. Așadar, în contextul actual al reglementării Codului civil, norma juridică se aplică cu prioritate subiectului de drept și în subsidiar raportului juridic, adică relației juridice. Prin comparație, dacă sub imperiul Codului comercial normele juridice priveau faptele, actele și operațiunile juridice, potrivit Codului civil, normele juridice se aplică cu precădere subiectelor de drept. Aceasta înseamnă că pentru a stabili norma juridică aplicabilă se impune mai întâi calificarea subiectelor de drept participante la raportul juridic. Dacă subiectele raportului juridic au calitatea de profesioniști în accepțiunea Codului civil, atunci își vor găsi incidență normele juridice aplicabile profesioniștilor și, în cazul nostru, profesioniștilor comerțanți (adică persoanelor și entităților supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului, art. 4 din Legea nr. 265/2022), iar dacă subiectele raportului juridic nu pot fi considerate ca fiind profesioniști, atunci se vor aplica regulile dreptului comun. De exemplu, dacă subiectele raportului juridic sunt societăți comerciale, relațiilor juridice dintre acestea li se vor aplica cu prioritate Legea nr. 31/1990 privind societățile, Legea nr. 265/2022 privind registrul comerțului, Legea nr. 85/2014

[1] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 12; S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *op. cit.*, p. 4.

[2] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 12; S. ANGHENI, M. VOLONCIU, C. STOICA, *op. cit.*, p. 3; GH. PIPEREA, *Drept comercial*, vol. I, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 3.

privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență etc. Soluția este consacrată de însuși Codul civil, care, în art. 192, dispune: „persoanele juridice legal înființate se supun dispozițiilor aplicabile categoriei din care fac parte, precum și celor cuprinse în prezentul cod, dacă prin lege nu se prevede altfel”.

În ceea ce privește sistemul de reglementare a relațiilor comerciale, trebuie avute în vedere și prevederile art. 6 din Legea nr. 71/2011, care dispun că „în cuprinsul actelor normative aplicabile la data intrării în vigoare a Codului civil, referirile la comercianți se consideră a fi făcute la persoanele fizice, sau, după caz, la persoanele juridice supuse înregistrării la registrul comerțului. Articolul 4 din Legea nr. 265/2022 enumeră categoriile de entități obligate să ceară înmatricularea sau, după caz, înregistrarea în registrul comerțului. Acestea sunt: profesioniștii persoane fizice autorizate, întreprinderile individuale, întreprinderile familiale, profesioniștii societăți, societățile europene, societățile cooperative, societățile cooperative europene, organizațiile cooperatiste de credit, grupurile de interes economic și grupurile europene de interes economic, cu sediul principal în România, sucursalele acestora, precum și sucursalele persoanelor juridice cu sediul principal în străinătate.

În completare, Legea nr. 71/2011 dispune în art. 8 alin. (1) că noțiunea de „profesionist” prevăzută la art. 3 C. civ. include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege la data intrării în vigoare a Codului civil. Așadar, atâta vreme cât, potrivit Codului civil actual, noțiunea de profesionist include și statutul de comerciant, iar reglementările se referă la profesioniștii comercianți, suntem în prezența unui sistem subiectiv de reglementare a raporturilor comerciale. Drept dovadă stă și legislația specială referitoare la comercianți, precum Legea nr. 31/1990 privind societățile^[1], O.G. nr. 51/1997^[2] privind operațiunile de leasing și societățile de leasing, O.G. nr. 52/1997 privind regimul juridic al francizei^[3], Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin^[4]. Actele normative enumerate au în vedere, în principal, profesioniștii care au obligația înregistrării în registrul comerțului, iar în reglementarea Codului comercial, aveau calitatea de comerciant persoană fizică sau persoană juridică.

Față de toate aceste considerente, concluzia care se impune este aceea că dreptul comercial, în actuala configurație legislativă, are la bază sistemul subiectiv de reglementare.

În stabilirea sistemului de reglementare al dreptului comercial merită a fi reținută și prevederea din art. 8 alin. (2) din Legea nr. 71/2011, potrivit căreia, așa cum arătam mai sus, expresiile „acte de comerț”, respectiv „fapte de comerț” se înlocuiesc cu expresia „activități de producție, comerț sau prestări de servicii”. Aceasta înseamnă că, în completarea sistemului subiectiv de reglementare prin raportarea normelor juridice la calitatea de profesionist comerciant, vor fi avute în vedere și normele referitoare la activitățile de producție, prestări servicii, comerț și executare de lucrări, adică sistemul obiectiv. Drept urmare, în completarea sistemului subiectiv, ca tehnică de reglementare se folosește sistemul

[1] Republicată în M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004.

[2] Republicată în M. Of. nr. 9 din 12 ianuarie 2000.

[3] Republicată în M. Of. nr. 180 din 14 mai 1998.

[4] M. Of. nr. 100 din 1 mai 1934.

obiectiv, constând din normele referitoare la activitățile comerciale în accepțiunea celorlor reglementări.

În concluzie, *principalul sistem de reglementare al dreptului comercial este sistemul subiectiv*, prin normele aplicabile profesioniștilor comercianți (persoanelor și entităților supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului), și, *în completare, se aplică sistemul obiectiv*, alcătuit din normele ce privesc operațiunile de producție, comerțul (interpunerea în schimb și circulație a mărfurilor), prestarea de servicii și executarea de lucrări.

Secțiunea a 2-a. Autonomia dreptului comercial

§1. Noțiuni introductive

Pentru a răspunde specificului raporturilor comerciale a apărut nevoia unor reglementări ale acestora și, implicit, crearea unei subramuri a dreptului privat denumită „Drept comercial”. Apariția dreptului comercial ca subramură a dreptului privat este legată de codificarea relațiilor comerciale, însă, începând cu prima jumătate a secolului al XX-lea, s-a pus în discuție autonomia dreptului comercial. Polemica a apărut ca urmare a abrogării Codurilor comerciale de către unele state precum Italia, Elveția, Olanda, Țările scandinave etc. și a adoptării de Coduri civile în care au fost legiferate și o parte din relațiile specifice activității comerciale.

În cele ce urmează vom prezenta, pe scurt, principalele argumente împotriva și în favoarea autonomiei dreptului comercial.

§2. Argumentele în favoarea unității dreptului privat

În susținerea unității dreptului privat au fost aduse mai multe argumente^[1]:

a) Unitatea reglementării asigură protecția necomercianților, în sensul că se aplică tuturor participanților la raportul comercial.

b) Divizarea dreptului privat în drept civil și drept comercial dă naștere la dificultăți de interpretare, deoarece există instituții juridice, ca, de exemplu, contractul de vânzare, care sunt guvernate de două categorii de norme juridice: unele cuprinse în Codul civil, iar altele cuprinse în Codul comercial. Această diviziune creează dificultăți în activitatea instanțelor judecătorești de stabilire a naturii juridice civile sau comerciale a litigiului dedus judecății.

c) Enumerarea faptelor de comerț fiind enunțiativă, există riscul aplicării legii comerciale și unor activități desfășurate de necomercianți și, implicit, de a impune acestora obligațiile ce le revin comercianților.

d) Dreptul comercial nu beneficiază de principii generale proprii și de cele mai multe ori pentru calificarea unor instituții se apelează la regulile dreptului civil și la explicațiile acestora, precum: excepție de la dreptul comun, contract *sui generis*. Mai mult, în dreptul comercial se operează cu aceleași noțiuni ca și în dreptul civil, ca, de pildă, contract, persoană juridică, obligație, prescripție etc.

[1] A se vedea și ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 19-20.